

TANÍTÁSOK — VÁZLATOK.

1943. február 4. hete.

Költeménytárgyalás. III. osztály.

A tanítás anyaga: Jó honfiak, honleányok legyetek! (Pósa Lajos költeménye.)

I. Előkészítés. Milyen ünnep következik, gyermekek? Mit ünnepelünk március tizenötödikén? Ki emlékezik a tavalyi szép ünnepünkre? Mit hallottatok akkor erről a napról? Gyerekek, ezelőtt régen, majdnem száz esztendeje ezen a napon lett szabad a magyar! Hát olyan nagy dolog a szabadság, hogy azt ünnepelni kell? Nagy bizony! Gondoljátok csak el, ha egy reggel arra ébrednétek, hogy szuronyos, idegen katonák állanának a házatok előtt, azután nem volna szabad kimenni az utcára, a magyar üzletek felírását mind leszednék, nem volna szabad többé magyarul köszönni, magyarul beszélni sem az iskolában, sem az utcán, csak otthon, titokban, amikor idegenek nem hallják. Nem volna szabad énekelni kedves magyar énekeinket! Nem volna szabad magyarul imádkozni a templomban! Akkor tudnánk meg igazán, mi az a szabadság s miért örültek annyira azon a száz év előtti március tizenötödikén őseink a szabadságnak!

Athajlás. Pedig, nem is olyan régen voltak még magyarok, akiknek nem volt szabad az életük. Akiknek nem volt szabad magyarul beszélniök, akiknek tilos volt az iskolában a magyar szó, a magyar dal, magyar ima. Ezek de sokat tudnának beszélni nekünk arról, mi a szabadság! Azért annak, aki szabad lehet, akinek szabadsága van e hazában, arra ez a boldog érzés kötelességet is ró. Milyen kötelességet? Röviden úgy mondjuk: szeretnie kell hazáját, jó honfinak kell lennie?

Célkitűzés. Ki nem ismeri közületek Pósa Lajost? Az ő egyik szép költeményét olvasom el nektek. Hallgassátok! Pósa bácsi megmondja nekünk, miért kell jó honfiaknak, jó honleányoknak lennünk!

II. Tárgyalás. a) A költő bemutatása. Pósa bácsit már nem mutatom be nektek, ismeritek sok szép versét, költeményét! Ki emlékszik valamelyikre?

b) A költemény bemutatása.

JÓ HONFIAK, HONLEÁNYOK LEGYETEK!

Magyarország, a mi kedves szép hazánk,
Itt ringatta a bölcsőnket jó anyánk.
Azt susogják erdők, mezők, ligetek:
Jó honfiak, honleányok legyetek!

Itt ragyog ránk Isten napja, fényesen,
Életadó sugarával kék egen.

Hej, de sokszor takarták el fellegek!
Jó honfiak, honleányok legyetek!

Hulló vértől sokszor ázott a róna,
Attól piros, attól piros a rózsza.
Kebletekre piros rózsát tűzettek!
Jó honfiak, honleányok legyetek!

Zúgva zúg a Tisza, Duna hulláma,
Zizegi a puszták arany kalásza,
Sóhajtozzák a lehulló levelek:
Jó honfiak, honleányok legyetek!

Szebb lehet tán más országok határa!
Ne hajtsatok csalogató szavára!
Nem értik ott édes anyanyelvetek...
Jó honfiak, honleányok legyetek!

Itt kísérjen sírotokig harangszó,
Itt lebegjen sírotokon pillangó!
Boldogabb lesz porladozó szívetek —
Jó honfiak, honleányok legyetek!

c) A költemény gondolatesoportonkénti tárgyalása. Szómagyarázat.

Itt ringatta a bölesőnket jó anyánk!
Itt ragyog ránk életadó sugarával Isten napja.
Hányszor ázott hulló vértől a róna!
Tisza, Duna s a puszták arany kalásza is azt zúgja:
Ne hallgassatok az idegenbe csábító szép szavakra,
Megpihenni sem tudtok máshol boldogan, csak itthon!
(Hazádnak rendületlenül légy híve ó magyar!)

d) Elmélyítés. Az olvasmány újból való végigolvastatása.
Miért vannak most olyan messze, idegenben magyar honvédek?
Miért hagyták el szülőföldjüket, hazájukat? Ki fenyegette hazájuk, hozzátartozóik szabadságát? Mit mondhatunk, miért mentek el olyan messzire az ellenség elé? (Jó honfiak, hazájukat szerető magyarok!) Kövessük példájukat mi is: Hogyan lehetünk mi is jó honfiak, honleányok? (Megbeszélés.)

III. Összefoglalás. A költemény tartalmának elmondatása.
Újból végigolvastatása. (Szép olvasás.)

1943. március 2. hete.

Olvasmánytárgyalás. IV. osztály.

A tanítás anyaga: Petőfi: Csata dal.

I. Előkészítés. a) Áthajlás. Hol van most édesapád, Géza? Mit gondolsz, mit csinál édesapád a háborúban? Volt-e már itthon szabadságon? Mit mesélt? Tudom, hallgattátok nagy figye-